

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการย่อยที่ 2 พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและการจัดการธาตุอาหารข้าว
Sub Project 2: Soil fertility improvement and
plant nutrient management in rice

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ : วิจัยเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
การผลิตและการตลาดของข้าวบนพื้นที่สูง
แผนงานวิจัย: วิจัยสนับสนุนการเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตและตลาด

โดย

จุไรรัตน์ ฝอยถาวร และคณะ

โดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

รายงานฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการย่อยที่ 2 ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและการจัดการธาตุอาหารข้าว

Sub Project 2: Soil fertility improvement and
plant nutrient management in rice

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ : วิจัยเชิงบูรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
การผลิตและการตลาดของข้าวบนพื้นที่สูง

แผนงานวิจัย: แผนงานวิจัยสนับสนุนการเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตและตลาด

คณะผู้วิจัย	สังกัด
นางสาวจุไรรัตน์ ฝอยถาวร	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวดารากร อัครศาสตร์	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวจรรยาพร สมแก้ว	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวชฎาพร อุปนันท์	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวสุวิมล ศรีกันยา	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวกาญจนา อั่นนิตะ	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

กันยายน 2557

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ที่ให้ทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 นี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการขยายผลโครงการหลวง 10 แห่ง ได้แก่ โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน แม่ะล่อ ป่าแป้ สบโขง โป่งคำ บ่อเกลือ แม่จริม สบเมย แม่สามแลบ และวาวี ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ในการทำงานวิจัยที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัยและขอขอบคุณเกษตรกรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย
กันยายน 2557

นางสาวสุวิมล ศรีกันยา
สำนักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ : 0-5332-8496-8 ต่อ 3403
โทรสาร : 0-5332-8494
E-mail : suwimon.anne@gmail.com

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทนำ

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่มีความสำคัญสำหรับคนไทย การปลูกข้าวบนพื้นที่สูงซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ เป็นเทือกเขาสูง และมีพื้นที่ราบและที่ราบเชิงเขาสำหรับการเกษตรประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 52 ล้านไร่ โดยเป็นพื้นที่สูง (700 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ขึ้นไป) ประมาณ 86 เปอร์เซ็นต์ เป็นพื้นที่ป่า หรือประมาณ 44,607,530 ไร่ ซึ่งเป็นแหล่งพันธุกรรมที่สำคัญ และเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญต่าง ๆ เช่น ปิง วัง ยม น่าน กก (กรมพัฒนาที่ดิน, 2540) จากสภาพพื้นที่เป็นภูเขาที่มีความลาดชันตามบริเวณไหล่เขาและมีที่ราบปะปนอยู่บ้าง ทำให้สภาพนาจึงเป็นนาขั้นบันได ซึ่งมีอยู่ประมาณ 94,725 ไร่ จากพื้นที่ปลูกข้าว ทั้งข้าวไร่และข้าวนาประมาณ 200,000 ไร่ ถึงแม้ข้าวที่สูงจะไม่มีมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ แต่เกษตรกรกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่บนที่สูง ยังคงมีความจำเป็นในการปลูกข้าวไว้บริโภคทั้งข้าวไร่และข้าวนา เพราะข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ และในปัจจุบันยังคงมีการขาดแคลนข้าวบริโภคในครัวเรือนแทบทุกชุมชน ซึ่งเกิดจากการใช้พื้นที่ปลูกข้าวมาเป็นเวลานาน การขาดธาตุอาหารในดิน ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ดังนั้นการจะปลูกข้าวให้ได้ผลผลิตสูงจำเป็นต้องมีการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและจัดการธาตุอาหารพืชร่วมกัน

โครงการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและจัดการธาตุอาหารพืช ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 -2556 ได้สำรวจและเก็บข้อมูลพื้นฐานพื้นที่เกี่ยวกับ ชนิดและระบบการปลูกพืช ปัญหาการผลิตพืช การจัดการดิน รวมถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินในพื้นที่ ทำให้ทราบปัญหาและศักยภาพของพื้นที่และสภาพภูมิสังคมที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ จากนั้นได้เก็บตัวอย่างดินและใบพืช จากแปลงปลูกพืชของเกษตรกรเพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติดินและสถานะธาตุอาหารพืช และใช้ข้อมูลดังกล่าววางแผนทำแปลงทดสอบสาธิตการจัดการธาตุอาหารพืชแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดธาตุอาหารพืช โดยให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในพื้นที่โครงการขยายผลฯ มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่วิเคราะห์ปัญหา หาวิธีแก้ไขปัญหา วางแผนทดสอบเทคโนโลยี บันทึกข้อมูล สรุปและประเมินผล โดยมีนักวิจัยอำนวยความสะดวก และเป็นพี่เลี้ยง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โครงการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและการจัดการธาตุอาหารข้าว มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงข้าวและการจัดการธาตุอาหารพืช ซึ่งจะสามารถทำให้ดินบนพื้นที่สูงมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นและยังสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวต่อพื้นที่ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว
2. เพื่อศึกษาการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงข้าว

วิธีการวิจัย

ดำเนินงานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงทั้ง 4 ลุ่มน้ำ จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ ลุ่มน้ำปิง ปางหินฝน แม่มะลอ ป่าแป๊ ลุ่มน้ำน่าน โป่งคำ บ่อเกลือ แม่จริม ลุ่มน้ำสาละวิน สบเมย แม่สามแลบ สบโขง และลุ่มน้ำกก - โขง วาวี

การทดสอบดำเนินการ 2 กิจกรรม คือ ทดสอบสาธิตเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว และ ทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตร่วมกับการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ซึ่งดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้น ดังนี้

- 1) คัดเลือกเกษตรกรเพื่อร่วมทดสอบสาธิต
- 2) จัดเวทีชุมชนเพื่อร่วมกับเกษตรกรในการกำหนดวิธีการทดสอบสาธิตในแต่ละพื้นที่ศึกษา ซึ่งวิธีการทดสอบจะแตกต่างกันตามความต้องการของชุมชน รวมทั้งวางแผนการทดสอบแบบ T- test ที่ประกอบด้วย 6 ซ้ำ และ 2 กรรมวิธี ดังนี้

กรรมวิธี 1 การอนุรักษ์ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินแบบดั้งเดิมของเกษตรกร

กรรมวิธี 2 การอนุรักษ์ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินแบบใหม่

หมายเหตุ ทั้งสองกรรมวิธีมีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตพืช

- 3) จัดทำแผนทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตร่วมกับการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินร่วมกับชุมชน รวมทั้งกำหนดเกษตรกรที่ร่วมทดสอบสาธิต รายละเอียดของแผนทดสอบประกอบด้วย พื้นที่ ชื่อเกษตรกร พื้นที่แปลงทดสอบ วิธีการอนุรักษ์ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินทั้งกรรมวิธีที่ 1 และ กรรมวิธีที่ 2 ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วย วันปลูกพืช วันเก็บตัวอย่างดินและพืช วันใส่ปุ๋ยแต่ละครั้ง วิธีการใส่ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ปริมาณหรือความเข้มข้นของปุ๋ยที่ใส่แต่ละครั้ง และวันเก็บผลผลิต

- 4) ชี้แจงแผนทดสอบให้เกษตรกรที่ทดสอบเป็นรายคน อบรมวิธีอนุรักษ์ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การผสมปุ๋ยและการใส่ปุ๋ย พร้อมทั้งส่งมอบวัสดุเกษตรที่ใช้ทดสอบให้แก่เกษตรกร

- 5) เกษตรกรทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตร่วมกับการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินตามแผนทดสอบ

- ใช้ไม้ปักแนวเขตพื้นที่ทดสอบ วัดความกว้าง ความยาว และเส้นทแยงมุม เพื่อใช้คำนวณพื้นที่แปลงทดสอบเกษตรกรดำเนินการตามแผนทดสอบ ขนาดแปลงทดสอบประมาณ 1 ไร่/กรรมวิธี

- 6) เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์สมบัติดิน และเก็บตัวอย่างใบเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารพืชในแปลงหลังทำการทดสอบ

- 7) ติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรเปรียบเทียบกับแผนทดสอบ และคัดเลือกแปลงที่ทำตามแผนทดสอบเพื่อเก็บตัวอย่างดินและพืช รวมทั้งข้อมูลผลผลิต

- 8) วิเคราะห์สมบัติดิน เช่น อินทรีย์วัตถุในดิน (OM) ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ความเค็ม (EC) ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K) และวิเคราะห์ธาตุอาหารในใบข้าว เช่น ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K)

- 9) เก็บผลผลิตพืช 12 ตัวอย่างต่อแปลงเกษตรกร 1 ราย (2 กรรมวิธี x 6 ซ้ำ) และวัดองค์ประกอบผลผลิตในแต่ละพืช

ผลการวิจัย

1. ทดสอบสาริตเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวนา

ผลการทดสอบสาริตเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวนา ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 และได้เก็บผลผลิต ในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 การจัดการธาตุอาหารข้าว แบบใหม่สามารถเพิ่มผลผลิตข้าวในแปลงเกษตรกรในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง 5 พื้นที่ คือ โครงการขยายผลโครงการหลวงป่าแม่ แม่ะลอสบโขง แม่สามแลบ แม่สอง และบ่อเกลือ ในแปลง เกษตรกร 38 ราย โดยสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวนา 17 ราย โดยผลผลิตเพิ่มขึ้น 3 - 162 เปอร์เซ็นต์ รายได้เพิ่มขึ้น 116-3,830 บาทต่อไร่ ส่วนเกษตรกรที่ผลผลิตไม่แตกต่างกันเนื่องจากในแปลงข้าวนามี ปัญหาโรค แมลง และเกษตรกรใส่ปุ๋ยไม่ครบตามแผน ในการประเมินความพึงพอใจจากการสัมภาษณ์ เกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจสูงต่อยุทธวิธีข้าวนามาก เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าข้าว เจริญเติบโตดี ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น และเมล็ดข้าวลีบลดลง

ข้าวไร่

ผลการทดสอบสาริตเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวไร่ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 และได้เก็บผลผลิตในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 การจัดการธาตุอาหารข้าว แบบใหม่สามารถเพิ่มผลผลิตข้าวในแปลงเกษตรกรในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง 6 พื้นที่ คือ โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน แม่ะลอสบโขง แม่สามแลบ โป่งคำ และบ่อเกลือ ใน แปลงเกษตรกร 46 ราย โดยสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวนา 25 ราย โดยผลผลิตเพิ่มขึ้น 11 - 134 เปอร์เซ็นต์ รายได้เพิ่มขึ้น 270 - 5,684 บาท/ไร่ ส่วนเกษตรกรที่ผลผลิตไม่แตกต่างกันเนื่องจากพบว่า ในแปลงข้าวไร่มีโรคขณะที่ต้นข้าวตั้งท้อง ผ่นตกหนักในช่วงข้าวออกดอก ทำให้ข้าวติดเมล็ดน้อย และ เกษตรกรใส่ปุ๋ยไม่ครบตามแผน ใส่ปุ๋ยช้า และเอาปุ๋ยไปใส่ในแปลงที่ดินไม่ดีเปรียบเทียบกับแปลงที่ดิน ดี ในการประเมินความพึงพอใจจากการสัมภาษณ์เกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจสูงต่อยุทธวิธี ข้าวไร่มาก เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าข้าวเจริญเติบโตดี ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น และเมล็ดข้าวลีบลดลง

2. ทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตร่วมกับการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของ ดิน

ผลทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตร่วมกับการเพิ่มความอุดม สมบูรณ์ของดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 และได้เก็บผลผลิต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โดยศึกษา ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง 4 พื้นที่ ได้แก่ โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่ะลอสบโขง แม่สอง ได้คัดเลือกระบบการอนุรักษ์และฟื้นฟูดิน 2 ระบบ ได้แก่ ข้าวไร่ - ถั่วฝัก และ ข้าว นา - ปอเทือง มีเกษตรกรร่วมทดสอบจำนวน 10 ราย พื้นที่ 10 ไร่ และได้วิเคราะห์สมบัติทางฟิสิกส์ และเคมีของดิน

สมบัติทางฟิสิกส์ของดิน พบว่าความหนาแน่นรวมของดินในแปลงที่ปลูกข้าวนา มีค่าอยู่ใน พิสัย 0.82 -1.19 กรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ ข้าวไร่ 0.96 กรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งดินทั่วไปจะมีความหนาแน่นรวมอยู่ที่ 1.0 - 1.8 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร และในดินที่มีความเหมาะสมต่อ การเกษตรมีความหนาแน่นรวมประมาณ 1.3 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร ส่วนดินที่ไม่เหมาะสม

ทางการเกษตรจะมีความหนาแน่นรวมของดิน มากกว่า 2 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งจะทำให้รากพืชไม่สามารถชอนไชลงไปในดินได้ มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช

การวิเคราะห์ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ในแปลงปลูกข้าวนา และข้าวไร่ พบว่า ในแปลงปลูกข้าวไร่ส่วนใหญ่มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำในช่วงฤดูปลูกหากฝนทิ้งช่วงไป เนื่องจากค่าความชื้นที่เป็นประโยชน์เข้าใกล้จุด PWP แต่ในแปลงปลูกข้าวนาไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำ แม้จะมีฝนทิ้งช่วงเพราะยังมีน้ำในดินค่อนข้างสูง

ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติทางเคมีของดิน พบว่าค่าความเป็นกรด เป็นด่าง (pH) ของดินที่ปลูกข้าวนาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่ละโล และแม่สอง เป็นกรดรุนแรงมากถึงกรดจัดมาก (pH 4.07 - 4.77) และดินปลูกข้าวไร่ เป็นกรดจัด (pH 4.63) ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ผลการวิเคราะห์ปริมาณอินทรีย์วัตถุของดินที่ทำการศึกษา พบว่า ดิน ในแปลงข้าวนาอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงถึงสูงมาก (0.27 - 4.72 %) และ ข้าวไร่มีปริมาณอินทรีย์วัตถุสูง (4.31%) ค่าการนำไฟฟ้าของดิน EC จากตัวอย่างดินทั้งหมด พบว่าค่าการนำไฟฟ้าของดินอยู่ในช่วงที่ปลอดภัย ไม่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืช ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ในดินพบว่า ในแปลงข้าวไร่อยู่ในระดับต่ำมาก (4.7 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม) และในแปลงข้าวนาอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก (27.19 - 132.18 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม) ปริมาณโพแทสเซียมในดินพบว่า ดินในแปลงข้าวนามีปริมาณต่ำมากถึงสูงมาก อยู่ในพิสัย 13.2-124 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งมีความแปรปรวน ขึ้นกับชนิดวัตถุต้นกำเนิดของดิน ปริมาณแร่ในดิน เป็นต้น และข้าวไร่มีปริมาณโพแทสเซียมสูงมาก (106.47 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม)

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
ประวัติคณะผู้วิจัย	ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ค
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
บทที่ 1 บทนำ	
- บทนำ	1
- วัตถุประสงค์	1
- ขอบเขตการศึกษา	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	3
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
- วิธีการวิจัย	5
- สถานที่ดำเนินการวิจัย	8
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
1. ผลการทดสอบสาริตเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว	9
- ข้าวนา	10
- ข้าวไร่	17
2. ผลทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตร่วมกับการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน	25
บทที่ 5 วิจารณ์ผลการวิจัย	28
บทที่ 6 สรุปผลงานวิจัย	31
เอกสารอ้างอิง	33

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	แหล่งธาตุอาหารพืชที่ใช้ในการทดสอบสาร	6
2	ตัวอย่างแผนทดสอบสารข้าวนา	10
3	สรุปผลผลิตข้าวนาจากแปลงทดสอบสาร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556	11
4	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงป่าแม่ในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	12
5	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่ละอในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	13
6	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงสบโขงในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	13
7	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สามแลบในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	13
8	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สองในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	14
9	สรุปพื้นที่ปรับปรุงทดสอบสารข้าวนาและจำนวนเกษตรกร ปี 2557	14
10	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงป่าแม่ในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2557	15
11	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่ละอ(บ้านใหม่พัฒนา) ในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2557	15
12	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงสบโขงในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2557	15
13	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงสบเมยในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2557	16
14	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สามแลบ(บ้านปู่คำ – ห้วยแห้ง) ในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2557	16
15	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวนาโครงการขยายผลโครงการหลวงบ่อเกลือในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2557	16
16	ตัวอย่างแผนทดสอบข้าวไร่	17
17	สรุปผลผลิตข้าวไร่จากแปลงทดสอบสาร ปี 2556	18
18	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร่โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝนในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	19
19	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร่โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่ละอ(บ้านใหม่พัฒนา) ในการปรับปรุงทดสอบสาร ปี 2556	20

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สามแลบ ในการ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2556	20
21	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงสบโขงใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2556	20
22	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงโป่งคำใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2556	21
23	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงบ่อเกลือใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2556	21
24	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงวาวีในการ์ ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2556	21
25	สรุปพื้นที่ทำแปลงทดสอบสาธิตข้าวไร้และจำนวนเกษตรกร ปี 2557	22
26	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน ในการ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	22
27	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงบ่อเกลือใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	23
28	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่จริมใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	23
29	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงสบโขงใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	23
30	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงสบเมยใน การ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	24
31	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สามแลบ (ปู่คำ-ห้วยแห้ง) ในการ์ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	24
32	สรุปสูตรปุ๋ยและต้นทุนของข้าวไร้โครงการขยายผลโครงการหลวงวาวีในการ์ ทำแปลงทดสอบสาธิต ปี 2557	24
33	ระบบการฟื้นฟูดินในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง	25
34	ผลวิเคราะห์คุณสมบัติทางฟิสิกส์ของดินในแปลงปลูกข้าวนา และข้าวไร้	26
35	ผลวิเคราะห์คุณสมบัติทางเคมีของดิน	27

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เปรียบเทียบจำนวนรวง ความยาวรวงและน้ำหนักรวงข้าวนาจากแปลงแบบเดิม (ซ้าย) กับแปลงที่จัดการธาตุอาหาร (ขวา) จากแปลงโยละแฮ โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สามแลบ	12
2	เปรียบเทียบจำนวนรวง ความยาวรวงและน้ำหนักรวงข้าวไร่จากแปลงแบบเดิม (ซ้าย) กับแปลงที่จัดการธาตุอาหาร (ขวา) จากแปลงนายกะพะ โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน	19

